

Dosarul nr. 1-1568/2019 (12-1-17975-29032019)

SENTINȚĂ
în numele Legii

03 mai 2024
Chișinău

mun.

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

Instanța compusă din:

Președinte Balan Gheorghe

Grefier Ostap Veronica

Cu participarea:

Procurorului Popa Constantin

Inculpaților *****, *****

Apărătorilor inculpaților, avocaților Coptu Sergiu, Mardari Valentin

Cu participarea:

Interpretului Penov Serghei

examinând în ședință publică, în perioada de timp **18 ianuarie 2023 – 03 mai 2024**, cauza penală de învinuire a lui

*****, născut la *****, cetățean al Republicii Moldova, IDNP *****, studii superioare, pensionar, nesupus militar în legătură cu limita de vârstă, căsătorit, domiciliat în *****, fără antecedente penale,

în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de **art. art. 29, 42 alin.(2), 191 alin.(5) și art. art. 42 alin.(2), 328 alin.(1) Cod penal,-**

*****, născută la ***** în *****, cetățeană a Republicii Moldova, IDNP ***** studii superioare, pensionară, nu-i supusă militar în legătură cu limita de vârstă, *****, domiciliată în *****, fără antecedente penale,

în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de **art. art. 29, 42 alin.(2), 191 alin.(5) și art. art. 42 alin.(4), 328 alin.(1) Cod penal,-**

a constatat:

De către organul de urmărire penală inculpatul ***** se învinuiește în aceea că, „*exercitând funcția de ******, fiind angajat al întreprinderii de stat, ceea ce în

conformitate cu prevederile art. 123 alin.(2) din Codul penal, constituie persoană publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor publice, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, ignorând prevederile Legii nr. 158 din 04.07.2008, cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legii nr. 25 din 22.02.2008, privind Codul de conduită a funcționarului public, conform cărora era obligat de prevenirea și curmarea delictelor și a altor infracțiuni în sfera deservită de care era responsabil, inclusiv având responsabilitatea angajării, aprobării evidenței orelor de muncă și remunerarea personalului întreprinderii, acționând împreună și de comun acord cu ***** al întreprinderii ***** , în perioada 2010-2016 a săvârșit delapidarea averii străine, precum și depășirea atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

În perioada 2010-2013, ***** , acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu ***** ***** , în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP ***** , cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** , care este fiica sa, este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de prelucrător material de informații, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 37620,32 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și ***** .

În aceeași perioadă 2010-2013, ***** , acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu ***** ***** , în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP ***** , cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** , care este nora lui ***** , este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de programator, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 67896,49 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și ***** .

La fel, în perioada 2010-2016, ***** , acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu ***** ***** , în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP ***** , cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** , care este fiica economistei ***** , este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de magazinier, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 114119,00 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și ***** .

Tot *****, în perioada 2011-2013, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu în interes material și personal, împreună și de comun acord cu ***** al întreprinderii *****, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP *****, cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. *****, care este fiul șefei de depozit din cadrul întreprinderii *****, este angajat fictiv în cadrul întreprinderii, în funcția de mecanic reparare balanțe, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 29818,48 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

În perioada 2012-2015, *****, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu ***** al întreprinderii *****, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP *****, cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de inspector resurse umane, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 60062,00 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

Totodată, în perioada 2012-2015, *****, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu ***** *****, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP *****, cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. *****, care este în relații de prietenie cu feciorul său, este angajat fictiv în funcția de programator, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 53467,06 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

De asemenea, în perioada 2010-2013, *****, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu ***** al întreprinderii *****, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP *****, cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** este angajat fictiv în funcția de hamal la depozit, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 59655,10 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

Tot *****, în perioada 2014-2016, împreună și de comun acord cu ***** al întreprinderii *****, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, în interes material și personal, cunoscând cu certitudine că unii angajați

ai Întreprinderii de Stat Alimentație Publică ***** se aflau peste hotarele Republicii Moldova, a efectuat neîntemeiat și ilegal plăți salariale calculate pentru timpul în care aceștia au absentat de la serviciu, și anume către: ***** angajată în funcția de șef de depozit, pentru perioada 29.12.2014-08.01.2015, 29.09.2015, 25.10.2015-01.11.2015 și 04.11.2015 suma de 1793,56 lei; ***** angajat în funcția de jurist, pentru perioada 15.01.2015-17.01.2015 suma de 315,00 lei; M***** exercitând funcția de contabil, pentru perioada 02.01.2015-07.01.2015, 29.09.2015, 04.11.2015, 22.05.2016-19.09.2016 suma de 1339,11 lei; ***** angajat în funcția de programator, pentru perioada 01.09.2016-04.09.2016 suma de 230,91 lei; astfel mijloacele financiare însușite în total neîntemeiat constituie 3678,58 MDL.

În circumstanțele descrise, prin acțiunile lui ***** , administrației publice locale, reprezentată de Consiliul mun. Chișinău în administrarea căruia se află Întreprinderea de Stat Alimentație Publică ***** i-au fost cauzat prejudiciu material în sumă totală de 426 317,03 MDL”.

Faptele numite ale inculpatului ***** procurorul le-a încadrat juridic în prevederile art. art. 29, 42 alin.(2), 191 alin.(5) Cod penal – „delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite cu folosirea situației de serviciu, de două persoane, cauzând daune în proporții deosebit de mari”.

De către organul de urmărire penală inculpatul ***** se mai învinuiește în aceea că „în continuare, în perioada 09-26.08.2016, activând în funcția de ***** , acționând prin înțelegere prealabilă cu ***** , având ca scop să se răzbune fața de *****-ul-adjunct al întreprinderii ***** , pentru faptul că a depus o plângere penală în privința acestora, au întocmit zilnic acte de constatare, unde era inclus eronat absența lui ***** de la serviciu în perioada indicată.

Astfel, potrivit tabelului de pontaj, în perioada 09-12.08.2016, 15-19.08.2016 și 22-26.08.2016 ***** ar fi absentat nemotivat de la serviciu.

Ca rezultat, ***** fiind determinat de ***** , acționând cu intenție directă, manifestând certitudine că-și depășește drepturile și atribuțiile acordate de lege, a emis ordinul nr. 38-c din 23.09.2016 contrar dispozițiilor art. 86 alin.(1) lit. g) din Codul muncii, prin care ***** a fost sancționată disciplinar cu mustrare aspră pentru absența nemotivată de la serviciu în perioada 09-26.08.2016 și, concomitent, aceasta a fost concediată din funcția de ***** adjunct din cadrul Întreprinderii de Stat Alimentație Publică *****.

De asemenea, ordinul nr. 38-c din 23.09.2016 emis de ***** , prin care s-a efectuat concedierea lui ***** , a fost emis contrar cadrului legal, din motivul lipsei unei abateri disciplinare imputabile ultimei, iar prin Decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 28.09.2018 ***** a fost restabilită în funcție.

Pe cale de consecință, lui cet. ***** nu i-a fost achitat salariul pentru perioada 23.09.2016-27.09.2018 în sumă de 135765 MDL, fiindu-i cauzat un prejudiciu material în proporții mari”.

Faptele numite ale inculpatului ***** procurorul le-a încadrat juridic în prevederile art. art. 42 alin.(2), 328 alin.(1) din Codul penal – „depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică, a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice”.

De către organul de urmărire penală inculpata ***** se învinuiește în aceea că, „exercitând funcția de ***** al Întreprinderii de Stat Alimentație Publică *****, fiind angajat al întreprinderii de stat, ceea ce în conformitate cu prevederilor art. 123 alin.(2) din Codul penal, constituie persoană publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor publice, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, ignorând prevederile Legii nr. 158 din 04.07.2008, cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legii nr. 25 din 22.02.2008, privind Codul de conduită a funcționarului public, conform cărora era obligat de prevenirea și curmarea delictelor și a altor infracțiuni în sfera deservită de care era responsabilă, inclusiv având responsabilitatea aprobării evidenței orelor de muncă și remunerarea personalului întreprinderii, acționând împreună și de comun acord cu *****ul întreprinderii *****, în perioada 2010-2016 a săvârșit delapidarea averii străine, precum și a instigat comiterea depășirii atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

În perioada 2010-2013, ***** acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu *****ul ***** în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP ***** cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** care este fiica lui ***** este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de prelucrător material de informații, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 37620,32 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

În aceeași perioadă 2010-2013, ***** acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu *****ul ***** în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP ***** cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** care este nora sa, este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de programator, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 67896,49

MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

La fel, în perioada 2010-2016, ***** acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu *****ul ***** în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP ***** cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** care este fiica economistei ***** este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de magazinier, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 114119,00 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

Tot ***** în perioada 2011-2013, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu în interes material și personal, împreună și de comun acord cu *****ul ***** în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP ***** cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** care este fiul șefei de depozit din cadrul întreprinderii ***** este angajat fictiv în cadrul întreprinderii, în funcția de mecanic reparare balanțe, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 29818,48 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

În perioada 2012-2015, ***** acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu *****ul ***** în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP ***** cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de inspector resurse umane, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 60062,00 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

Totodată, în perioada 2012-2015, ***** acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu *****ul ***** în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP ***** cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** care este în relații de prietenie cu feciorul său, este angajat fictiv în funcția de programator, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 53467,06 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

De asemenea, în perioada 2010-2013, *****, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu *****, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP *****, cunoscând cu certitudine că cet. ***** a. n. ***** este angajat fictiv în funcția de hamal la depozit, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către ***** și ***** i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 59655,10 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de ***** și *****.

Tot *****, în perioada 2014-2016, împreună și de comun acord cu *****, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, în interes material și personal, cunoscând cu certitudine că unii angajați ai Întreprinderii de Stat Alimentație Publică ***** se aflau peste hotarele Republicii Moldova, a efectuat neîntemeiat și ilegal plăți salariale calculate pentru timpul în care aceștia au absentat de la serviciu, și anume către: ***** angajată în funcția de șef de depozit, pentru perioada 29.12.2014-08.01.2015, 29.09.2015, 25.10.2015-01.11.2015 și 04.11.2015 suma de 1793,56 lei; ***** angajat în funcția de jurist, pentru perioada 15.01.2015-17.01.2015 suma de 315,00 lei; M***** exercitând funcția de contabil, pentru perioada 02.01.2015-07.01.2015, 29.09.2015, 04.11.2015, 22.05.2016-19.09.2016 suma de 1339,11 lei; ***** angajat în funcția de programator, pentru perioada 01.09.2016-04.09.2016 suma de 230,91 lei; astfel mijloacele financiare însușite în total neîntemeiat constituie 3678,58 MDL.

În circumstanțele descrise, prin acțiunile lui *****, administrației publice locale, reprezentată de Consiliul mun. Chișinău în administrarea căruia se află Întreprinderea de Stat Alimentație Publică ***** i-au fost cauzat prejudiciu material în sumă totală de 426317,03 MDL”.

Faptele numite ale inculpatei ***** procurorul le-a încadrat juridic în prevederile art. art. 29, 42 alin.(2), 191 alin.(5) Cod penal – „delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite cu folosirea situației de serviciu, de două persoane, cauzând daune în proporții deosebit de mari.

De către organul de urmărire penală **inculpata** ***** se mai învinuiește în aceea că, „în continuare, în perioada 09-26.08.2016, activând în funcția de ***** al Întreprinderii de Stat Alimentație Publică *****, acționând prin înțelegere prealabilă cu *****ul *****, având ca scopul de răzbunare față de *****ul-adjunct al întreprinderii *****, pentru faptul că a depus o plângere penală în privința acestora, au întocmit zilnic acte de constatare, unde era inclus eronat absența lui ***** de la serviciu în perioada indicată.

Astfel, potrivit tabelului de pontaj, în perioada 09-12.08.2016, 15-19.08.2016 și 22-26.08.2016 ***** ar fi absentat nemotivat de la serviciu.

Ca rezultat, ***** fiind determinat de ***** , acționând cu intenție directă, manifestând certitudine că-și depășește drepturile și atribuțiile acordate de lege, a emis ordinul nr. 38-c din 23.09.2016 contrar dispozițiilor art. 86 alin.(1) lit. g) din Codul muncii, prin care ***** a fost sancționată disciplinar cu mustrare aspră pentru absența nemotivată de la serviciu în perioada 09-26.08.2016 și, concomitent, aceasta a fost concediată din funcția de ***** adjunct din cadrul Întreprinderii de Stat Alimentație Publică *****.

De asemenea, ordinul nr. 38-c din 23.09.2016 emis de ***** , prin care s-a efectuat concedierea lui ***** , a fost emis contrar cadrului legal, din motivul lipsei unei abateri disciplinare imputabile ultimei, iar prin Decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 28.09.2018 ***** a fost restabilită în funcție.

Pe cale de consecință, lui cet. ***** nu i-a fost achitat salariul pentru perioada 23.09.2016-27.09.2018 în sumă de 135765 MDL, fiindu-i cauzat un prejudiciu material în proporții mari”.

Faptele numite ale inculpatei ***** procurorul le-a încadrat juridic în prevederile art. art. 42 alin.(4), 328 alin.(1) Cod penal – „depășirea atribuțiilor de serviciu, adică instigarea la săvârșirea de către o persoană publică, a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice”.

În partea pregătitoare a ședinței judiciare apărătorii inculpaților ***** și ***** , avocații Coptu Sergiu și Mardari Valentin, susținuți de către inculpații ***** și ***** , prin *cerere scrisă* (f.d.-174-178, vol. VIII), au solicitat încetarea procesului în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, întrucât de către procuror n-a fost respectat termenul procedural privind menținerea persoanei în calitate de bănuț.

În partea pregătitoare a ședinței judiciare procurorul Popa Constantin și reprezentantul părții vătămate și părții civile ***** au solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii părții apărării.

Studiind minuțios materialele cauzei, analizând și apreciind argumentele și considerentele părților, instanța de judecată ajunge la concluzia că **urmează a fi încetat procesul penal** în privința inculpaților ***** și *****.

Concret concluzia instanței de judecată se bazează pe următoarele:

Astfel, potrivit art. 7 alin.(6) Cod de procedură penală, „hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal”.

În contextul dat, instanța de judecată consideră necesar a reitera că, potrivit **Deciziei Curții Constituționale, nr. 12 din 07 februarie 2017, cu referire la prezenta speță:**

„26. În acest sens, Curtea observă că toate acțiunile procesuale care se desfășoară la etapa premergătoare urmăririi penale au un caracter, *sui generis*, concentrat asupra scopului de a stabili și confirma existența bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și este circumscrisă termenului de 30 de zile de la momentul sesizării sau autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului.

27. Astfel, Curtea notează că, pornind de la natura scopului acțiunilor la etapa premergătoare urmăririi penale, acestea se rezumă la constatarea **faptei infracționale (*in rem*), însă nu și la formularea unei învinuiri în privința persoanei (*in personam*)**. Această regulă se aplică și la etapa pornirii urmăririi penale. Așadar, în ordonanța de începere a urmăririi penale se menționează doar fapta care a condiționat emiterea acesteia (*in rem*), or, în cazul existenței unei bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către o persoană, organul de urmărire penală trebuie să-i acorde toate garanțiile caracteristice unei acuzații în materie penală”.

În același context, potrivit **Deciziei Curții Constituționale, nr. 25 din 29 martie 2018, cu referire la prezenta speță:**

„25. Este de menționat că noțiunea de „acuzație în materie penală” trebuie înțeleasă în sensul articolul 6 § 1 din Convenție și poate fi definit drept „notificarea oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau lipsa unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)” (*Ibrahim și alții v. Regatul Unit*, (MC), hotărârea din 13 septembrie 2016, § 249; *Simeonovi v. Bulgaria* (MC), hotărârea din 12 mai 2017, § 110).

26. Curtea observă că art. 63 alin.(1) din Codul de procedură penală stabilește că persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuț doar dacă în privința acesteia a fost emis unul dintre următoarele acte procedurale: 1) *procesul-verbal de reținere*, 2) *ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate* și 3) *ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț*. De asemenea, potrivit pct. 3) din alin.(2) al aceluiași articol, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț mai mult de 3 luni sau mai mult de 6 luni doar persoana în privința căreia a fost dată o *ordonanță de recunoaștere în această calitate*.

27. Astfel, Curtea reține că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț reglementate de art. 63 alin.(1) din Codul de procedură penală se referă la prima componentă a conceptului de „acuzație în materie penală” în sensul

Convenției, și anume la „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”.

28. Cu referire la criticile de neconstituționalitate invocate în sesizare, potrivit cărora modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț stabilite de art. 63 alin.(1) din Cod sunt reglementate în mod limitativ, Curtea reține că problema abordată de autorul excepției își găsește soluția în cuprinsul alin.(1¹) din același articol, care prevede că **ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț** și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 **se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile (...) din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta.**

29. Astfel, Curtea observă că soluția legislativă prevăzută de alin.(1¹) din articolul 63 din cod reprezintă o excepție de la alin.(1) din același articol și corespunde celui de-al doilea element al noțiunii de „acuzatie în materie penală” în sensul Convenției, care se manifestă prin existența unor „repercusiuni importante asupra situației (persoanei)”. Excepția menționată constă în faptul că, în cazul în care față de o persoană există anumite bănuțeli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, **organele de urmărire penală au obligația de a recunoaște această persoană în calitate de bănuț** în decurs de 5 zile din momentul de începere a primei acțiuni procedurale.

(...).

35. În acest sens, legislatorul le-a acordat organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată competența de a aprecia, în fiecare caz concret, dacă acțiunile procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale au produs sau nu repercusiuni importante pentru situația persoanei și dacă, în consecință, persoanei trebuie să-i fie recunoscută calitatea de bănuț în sensul alin.(1¹) al articolului 63 din Cod, având în vedere particularitățile fiecărui caz concret.

36. Prin urmare, Curtea reține că articolul 63 alin.(1) din Codul de procedură penală prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuț, însă, prin excepția instituită de alin.(1¹) din același articol, legislatorul stabilește anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil stabilit de art. 20 din Constituție.

(...)

Tot în același context, potrivit **Hotărârii Curții Constituționale, nr. 12 din 14 mai 2015, cu referire la prezenta speță:**

„76. Curtea reține că omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul bănuțului, învinuitului, inculpatului. Cu alte cuvinte, riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală, sau chiar de o instanță, urmează să fie

suportat de către stat, iar corectarea acesteia nu trebuie să fie pusă în sarcina persoanei în cauză (...)"

Astfel, potrivit jurisprudenței constante a CEDO în materie penală noțiunea de acuzație are un sens autonom, aceasta fiind interpretată ca o **notificare oficială** care emană de la autoritatea competentă a unui reproș de a fi comis o infracțiune, dar relevant este că această notificare nu trebuie să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emană de la autoritatea de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită.

Față de cele ce preced, se impune constatarea că, reieșind din legea procesual penală națională coroborată cu jurisprudența CtEDO, statutul de bănuít al unei persoane nu este atribuit acesteia nemijlocit doar prin ordonanța de recunoaștere în această calitate, ci poate îmbrăca și alte forme, acest caracter avându-l orice act implicit, care întrunește condițiile enumerate de legiuitor și conține o acuzație penală directă în privința unei persoane concrete.

Din conținutul **ordonanței privind începerea urmăririi penale din 26 februarie 2016** (f.d.-1, vol. I), adoptată de către procurorul în procuratura sectorului Ciocana, mun. Chișinău, Oxana Beltei, cauzei penale fiindu-i atribuit numărul de ordine **2016480455**, reiese că ultima, chiar din momentul inițial al pornirii urmăririi penale, le-a atribuit lui ***** și ***** statutul procesual de **bănuíti**, deoarece a indicat concret **fapta prejudiciabilă** pe care o consideră ca infracțiune, **obiectul infracțiunii, încadrarea juridică** a acesteia în prevederile **art. 191 alin.(4) Cod penal** și că **anume ei** sunt **bănuíti** de comiterea acestei infracțiuni, or, anume ei erau „**factorii de decizie ai Întreprinderii de Stat Alimentație Publică *******”, primul fiind „*********”, iar ultima „*********” ai acestei instituții, care au fost trași la răspundere penală în prezenta cauză la plângerea***** al acestei entități, ***** pentru „**angajarea în perioada anilor 2010 – 2016 a persoanelor care de fapt nu activează la întreprindere, dar care sunt rude cu factorii de decizie și primesc neîntemeiat salariu (...)**”.

Deci, **ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuít** în sensul dispoziției art. 63 alin.(1) Cod de procedură penală, este considerată acea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale (*în speță, concomitent cu aceasta*) expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, însoțită de calificarea juridică-penală a faptei, în speța dată aceste persoane, după cum a fost constat, fiind, în exclusivitate, **doar** inculpații ***** și *****, or, anume ei ulterior au fost recunoscuți în această calitate, apoi puși sub învinuire.

Prin urmare, **ordonanța privind începerea urmăririi penale nominalizată echivalează cu o ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuít** în sensul art. 63 alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, or, în conținutul acesteia, dincolo de orice

dubiu, se indică că persoanele concrete ***** și ***** sunt urmărite penal pentru faptă menționată, chiar dacă nu au fost nominalizate concret.

Mai mult, deși la *pct. 6 al ordonanței privind începerea urmăririi penale menționate* (f.d.-1, vol. I), procurorul în procuratura sectorului Ciocana, mun. Chișinău, Oxana Beltei **a dispus de informat persoanele interesate despre pornirea urmăririi penale în baza art. 191 alin.(4) Cod penal** pe faptele descrise ale „*factorilor de decizie ai Întreprinderii de Stat Alimentație Publică ******”, acest lucru nu s-a întâmplat.

Însă, necătând la neinformarea „*factorilor de decizie ai Întreprinderii de Stat Alimentație Publică ******” despre începerea urmăririi penale în privința lor, prin *ordonanța de începere a urmăririi penale indicate supra*, organul de urmărire penală **a oficializat suspiciunile de săvârșire a acestei infracțiuni de către ***** și *******, în continuare și până la sfârșitul urmăririi penale, **toate acțiunile organului de urmărire penală fiind îndreptate spre acumularea probelor privind vinovăția persoanelor indicate în ordonanță**, prin ce **au produs repercusiuni importante pentru situația ultimilor.**

De aici rezultă că pornirea urmăririi penale *in personam* are valența unei acuzații penale.

Pornirea urmăririi penale in personam în privința lui ***** și ***** și neinformarea acestora despre dreptul la apărare, în timp ce legislația națională prescrie în mod imperativ informarea bănuțului despre acuzațiile aduse și drepturile procesuale în termen de 5 zile (cu anumite excepții care nu sunt relevante cauzei din speță), **nu se conciliază cu principiile de drept ale unui proces echitabil.**

Așadar, anume de la **26 februarie 2016** (*data emiterii ordonanței de începere a urmăririi penale*) ***** și ***** **au dobândit calitatea procesuală de bănuț**, indiferent dacă organul de urmărire penală a respectat sau nu obligația de a le aduce la cunoștință ultimilor **această informație**, precum și **informația în scris despre drepturile procesuale**, obligație inserată expres la art. 63 alin.(1¹) Cod de procedură penală, or, **recunoașterea calității de bănuț se aplică în interesul persoanei**, pentru apărarea sa, persoana dobândind astfel drepturi procesuale suplimentare, reglementate de art. 64 Cod de procedură penală.

Totodată, menținerea persoanei în calitate de bănuț este supusă unor limite temporare. În particular, potrivit prevederilor art. 63 alin.(2) pct. 3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț, persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni.

Din materialele cauzei rezultă că **calitatea de bănuț** a lui ***** și ***** se impunea a fi calculată din momentul pornirii urmăririi penale, și anume **din 26**

februarie 2016 până la 26 mai 2016, dată până la care procurorul urma să înainteze învinuirea, după care, la momentul expirării termenului de 3 luni, urma în mod obligatoriu și necondiționat să-i scoată de sub urmărire penală, însă, contrar acestor prevederi imperative ale legii, se atestă că, prin **ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț din 27 decembrie 2018** (f.d.-49-51, vol. VI), emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Cernei Alexandru, *****, a fost recunoscut **repetat** în calitate de **bănuț**, tot atunci fiindu-i înmănată **informația în scris despre drepturile și obligațiile procesuale** prevăzute la art. 64 Cod de procedură penală conform **procesului-verbal respectiv** (f.d.-26, vol. VI), iar prin **ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț din 15 ianuarie 2019** (f.d.-36-38, vol. VI), emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Cernei Alexandru, *****, de asemenea, a fost recunoscută **repetat** în calitate de **bănuț**, tot atunci fiindu-i înmănată **informația în scris despre drepturile și obligațiile procesuale** prevăzute la art. 64 Cod de procedură penală conform **procesului-verbal respectiv** (f.d.-35, vol. VI), deși, în conținutul **ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț sus indicată**, la încadrarea juridică a pretinselor fapte figurează „*****”.

Tot odată, instanța de judecată menționează că, prin **ordonanța privind începerea urmăririi penale din 23 ianuarie 2019** (f.d.-6-7, vol. I), adoptată de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Cernei Alexandru, în privința lui ***** și *****, a fost începută urmărirea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de **art. 328 alin.(1) Cod penal** la „plângerea cet. ***** privind pretinsele acțiuni ilegale ale factorilor de decizie din cadrul Întreprinderii de Stat de Alimentație Publică ***** manifestate prin concedierea ilegală a ultimei din cadrul întreprinderii respective”, cauzei penale fiindu-i atribuit **nr. 2019978016**, fiind **dispusă „fixarea termenului urmăririi penale până la 23.02.2019”**, iar prin **ordonanța de conexare a cauzelor penale din 23 ianuarie 2019** (f.d.-8, vol. I), adoptată de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Cernei Alexandru, a fost **dispusă „conexarea cauzelor penale 2016480455 și 2019978016 într-o procedură unică, atribuindu-i numărul de ordine 2016480455”**.

În același context, instanța de judecată a constatat că, pe această din urmă cauză penală, **ultima dată**, prin **ordonanța privind prelungirea termenului de urmărire penală din 15 octombrie 2018** (f.d.-33, vol. I), adoptată de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Cernei Alexandru, **termenul urmăririi penale a fost prelungit până la 15 noiembrie 2018**, or, prin **ordonanța privind prelungirea termenului de urmărire penală din 15 decembrie 2018** (f.d.-34, vol. I), adoptată de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Cernei Alexandru, **termenul urmăririi penale a fost prelungit până la 15 ianuarie 2019**, adică, **fără careva temei, a fost prelungit termenul urmăririi penale deja expirat**, ceea ce este **inadmisibil** și, prin urmare, **ilegal**, din care considerente, în opinia instanței

de judecată, **toate probele acumulate după data de 15 noiembrie 2016 sunt nule**, fiind acumulate în cadrul unei cauze penale după expirarea termenului legal de urmărire penală, iar emiterea ordonanței sus indicate privind conexarea cauzelor penale într-o procedură unică nu înlătură (acoperă) această omisiune.

Mai mult, după cum a fost menționat supra, prin **ordonanța privind începerea urmăririi penale din 23 ianuarie 2019** (f.d.-6-7, vol. I), a fost **dispusă „fixarea termenului urmăririi penale (doar) până la 23.02.2019”**, iar **după această dată toate probele acumulate pe această cauză penală**, de asemenea, **sunt nule**, inclusiv, **punerea sub învinuire la 22 martie 2019** a lui ********* (f.d.-114-117, vol. VII) și ********* (f.d.-107-110, vol. VII), precum și **întocmirea rechizitoriului la 28 martie 2019** (f.d.-204-240, vol. VII), nu numai din considerentul că aceasta a fost conexată la o cauză penală, termenul urmăririi penale pe care deja era expirat de mai mult de 3 luni, dar și din considerentul că după această dată termenul urmăririi penale nu a mai fost prelungit nici pe această cauză, reieșind din conținutul identic al ordonanțelor respective, adoptate atât până la **15 octombrie 2018** (f.d.-17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, vol. I), cât și după această dată, începând cu **15 decembrie 2018** (f.d.-34, 35, 36, vol. I, f.d.-1, vol. VII), care se referă la prima cauză penală.

Procedând astfel, **organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile** prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală, anume **de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă**, drept prevăzut și în art. 4 al Protocolului, nr. 7 a Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, precum și art. 21 din Constituția Republicii Moldova, deoarece, după încetarea de drept a calității de bănuit, organul de urmărire penală era în drept în cazul apariției unor fapte noi sau recent descoperite ori acumulării ulterioare a probelor suplimentare de a relua urmărirea penală în conformitate cu art. 287 alin.(4) Cod de procedură penală, însă nu a fost emisă ordonanță motivată în acest sens, potrivit art. 255 Cod de procedură penală. Așa cum nu a fost emisă o ordonanță de scoatere a lui ********* și ********* de sub urmărire penală la data de **26 mai 2016**, prin sine nu omite dreptul lor de a nu fi urmăriți, judecați sau pedepsiți de mai multe ori pentru aceeași faptă, deci, **nu înlătură existența circumstanțelor care exclud tragerea repetată a acestora la răspundere penală pentru perioada de după 26 mai 2016 până în prezent**.

În contextul dat este relevant de a fi menționată hotărârea Curții Constituționale, prin care s-a dat interpretarea principiului constituțional *non bis in idem*. Respectiv, potrivit **pct. 6 din Hotărârea Curții Constituționale, nr. 26 din 23 noiembrie 2010**, principiul constituțional de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă impune în linii mari autorităților publice competente nu numai interdicția de a judeca repetat persoana, dar și interdicția de a urmări de mai multe ori persoana pentru aceeași faptă.

Având în vedere că, în orice societate democratică protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului, în exercitarea acestei prerogative statul a instituit norme procesual penale, care au drept scop, după cum reiese din prevederile art. 1 alin.(2) Codul de procedură penală, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea și statul de infracțiuni, astfel încât persoana care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale, și, pe de altă parte, să protejeze persoana și societatea de actele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere, comise în activitatea de cercetare a infracțiunilor presupuse sau săvârșite, pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Raportând cele expuse la cauza deferită judecății, **calitatea de bănuți** în privința lui ***** și *****, odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrise de art. 63 alin.(2) Cod de procedură penală, le-a creat acestora convingerea fermă că nu mai sunt bănuți și urmăriți penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința lor.

Reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art. 22 alin.(2) și art. 287 alin.(4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului, nr. 7 la Convenție, urmează a fi considerată ***o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței*** prevăzute în art. 251 alin.(2) Cod de procedură penală (*în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale*). **Nulitatea reluării urmăririi penale**, în speța dată, nu se înlătură în nici un mod conform prevederilor art. 251 alin.(3) Cod de procedură penală (*în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale*), nu numai că **poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți**, dar și **se ia în considerare de instanță**, inclusiv **din oficiu**.

În afară de aceasta, **toate actele de procedură** întocmite după expirarea termenului de menținere a persoanei în calitate de bănuț, **sunt lovite de nulitate absolută**. Această concluzie se răsfrânge și în privința **rechizitoriului** ca act final de susținere a învinuirii și sesizare a instanței de judecată.

În argumentarea acestui raționament, instanța de judecată notează că **emiterea cu întârziere a ordonanțelor nominalizate de punere sub învinuire** a lui ***** și ***** prezintă o încălcare esențială a legii procesual penale, care afectează drepturile și interesele legitime ale ultimilor, iar în baza art. 94 alin.(1) pct. 8) și alin.(2) Cod de procedură penală **sunt nule** și, respectiv, în corespundere cu art. 251 Cod de procedură penală (*în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale*), **devin nule și toate celelalte acte procedurale de urmărire penală**. Această stare de lucruri, conduce la **lipsa probelor admisibile** și, în consecință, **conduce la imposibilitatea determinării vinovăției persoanei** ca element indispensabil al laturii subiective a infracțiunii.

Mai mult, după cum a fost menționat mai sus, **aceste ordonanțe**, ca și alte acțiuni de urmărire penală, **au fost adoptate după expirarea termenului legal al urmăririi penale** în privința inculpaților ***** și *****.

Într-o astfel de interpretare, se conchide că **toate actele și acțiunile** organului de urmărire penală efectuate **după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuț, sunt nule și procesul penal urmează a fi încetat.**

Mai mult, actele de urmărire penală îndeplinite de către organul de urmărire penală (procuror) în perioada de după **16 februarie 2016** sunt lovite de nulitate nu atât în temeiul prevederilor art. 251 Cod de procedură penală (*în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale*), cât în temeiul faptului că sunt contrare principiului de drept aplicat în jurisprudența națională și internațională – **dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori**, ce corespunde hotărârii Curții Constituționale menționate, Constituției Republicii Moldova și prevederilor CEDO.

Conform **art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală**, „*în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) – 9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53 – 60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă*”, iar conform **art. 275 pct. 9) același Cod**, „*urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală*”.

Art. 285 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că, „*încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspundere penală și de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia*”, iar **alin.(2) același articol** prevede că, „*încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4) – 9) din prezentul cod (...)*”.

Alin.(3) al articolului precitat prevede că, „*încetarea urmăririi penale în privința persoanei are loc în orice moment al urmăririi penale dacă se constată existența temeiurilor prevăzute la alin.(2)*”.

Din conținutul **art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală** reiese că, „*sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală*”, iar din conținutul **art. 394 alin.(4) același Cod** reiese că, „*partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal*”.

Potrivit **art. 396 pct. 1), 2) Cod de procedură penală**, „*dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă numele, prenumele și patronimicul inculpatului; dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului*”, iar potrivit **art. 397 pct. 3), 5), 6) același Cod**, „*dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal, pe lângă*

chestiunile enumerate în art. 396, în cazurile necesare, trebuie să mai cuprindă hotărârea cu privire la corpurile delictive; dispoziția referitor la cheltuielile judiciare; dispoziția referitoare la procedura și termenul declarării apelului sau a recursului împotriva sentinței, după caz”.

Prin urmare, instanța de judecată consideră că **încetarea procesului penal** în privința inculpaților ********* și *********, **la această etapă a procesului**, pe temeiul analizat, **este legală și întemeiată.**

Conform **art. 61 alin.(1) Cod de procedură penală**, *„parte civilă este recunoscută persoana fizică sau juridică în privința căreia există suficiente temeiuri de a considera că în urma infracțiunii i-a fost cauzat un prejudiciu material sau moral, care a depus la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată o cerere de chemare în judecată a bănuțului, învinuțului, inculpatului sau a persoanelor care poartă răspundere patrimonială pentru faptele acestuia. Acțiunea civilă se judecă de către instanță în cadrul procesului penal dacă volumul prejudiciului este incontestabil”*, iar conform **alin.(2) același articol**, *„recunoașterea ca parte civilă se efectuează prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței de judecată”.*

Potrivit **art. 62 alin.(1) pct. 1), 4), 7), 9) Cod de procedură penală**, *„în scopul susținerii cererii sale, **partea civilă** dispune de următoarele drepturi: să facă explicații asupra cererii depuse; să înainteze cereri, în special pentru asigurarea acțiunii civile pornite; să ia cunoștință de materialele cauzei penale din momentul încheierii urmăririi penale, să noteze orice date din dosar care se referă la acțiunea civilă; să pledeze în debateri judiciare referitor la acțiunea sa”*, iar potrivit **alin.(2) pct. 2) același articol**, *„**partea civilă** este obligată să asigure numărul de copii de pe cererea de chemare în judecată pentru toate părțile civilmente responsabile participante la proces”.*

Din conținutul **art. 219 alin.(1) Cod de procedură penală** reiese că, *„**acțiunea civilă în procesul penal** se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către **persoanele fizice și juridice** cărora le-au fost cauzate **prejudicii materiale sau morale** nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia”.*

Art. 221 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că, *„**acțiunea civilă în procesul penal** se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești”*, iar **alin.(2) același articol** prevede că, *„**acțiunea civilă** se intentează față de bănuț, învinuț, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuțului, inculpatului”.*

Alin.(3) articolul precitat prevede că, „*în cererea de intentare a acțiunii civile se arată cauza penală în procedura căreia urmează să fie intentată acțiunea civilă, cine și către cine intențează acțiunea, valoarea acțiunii și cerința de despăgubire. Dacă este necesar, partea civilă își poate concretiza pretențiile*”.

Conform **art. 1398 alin.(1) Cod civil**, „*cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune*”, iar conform **alin.(2) același articol**, „*prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege*”.

Conform **alin.(3) articolul precitat**, „*o altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repara prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege*”.

Potrivit **art. 1404 alin.(1) Cod civil**, „*prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave*”, iar potrivit **alin.(2) același articol**, „*persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin.(1)*”.

În cadrul cercetării judecătorești de către **reprezentantul părții vătămate și părții civile ******* a fost înaintată **acțiune civilă în procesul penal** (f.d.-66-70, vol. VIII) privind încasarea în mod solidar de la inculpații ***** și ***** în beneficiul ***** a prejudiciului material în mărime de **426317,03 lei**.

Însă, după cum a fost menționat supra, **în lipsa probelor admisibile și imposibilitatea determinării vinovăției** inculpaților ***** și ***** pe motivul indicat, **instanța de judecată**, fără a pune la îndoială existența și întinderea acestui prejudiciu, **este în imposibilitate să se pronunțe** asupra **acțiunii civile** înaintate în cadrul prezentului proces penal de către **reprezentantul părții vătămate și părții civile *******, din care motiv **consideră necesar a o lăsa fără examinare**, explicându-i dreptul de a se adresa în judecată pe calea procedurii civile împotriva statului, care urmează să suporte consecințele acestor omisiuni, cu atragerea în proces a autorităților publice din cadrul cărora fac parte sau au făcut parte angajații, care au admis omisiunile analizate supra și n-au respectat termenii procedurali, or, **aceste carențe nu sunt imputabile nici primilor și nici ultimului**.

Conform **art. 157 alin.(1) Cod de procedură penală**, „*constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sunt expuse ori adeverate circumstanțe care au importanță pentru cauză*”, iar conform **alin.(2) același articol**, „*documentele se anexează, prin ordonanța organului de urmărire*

penală sau prin încheierea instanței, la materialele dosarului și se păstrează atâta timp cât se păstrează dosarul respectiv. În cazul în care documentele în original sunt necesare pentru evidență, rapoarte sau alte scopuri legale, acestea pot fi restituite deținătorilor, dacă este posibil fără a afecta cauza, copiile de pe acestea păstrându-se în dosar”.

Reieșind din circumstanțele cauzei, precum și prevederile legale expuse supra, instanța de judecată ajunge la concluzia că este necesar de păstrat la materialele cauzei **mijloacele materiale de probă** –

- **un CD-R cu informații din baza de date contabile 1C a ÎS AP ******* (f.d.-3, vol. IV), recunoscut în această calitate prin ordonanța de anexare a mijloacelor materiale de probă din 01 februarie 2019 (f.d.-1-2, vol. IV),
- **copiile documentelor** (f.d.-122-203, vol. IV), recunoscute în această calitate prin ordonanța de anexare a mijloacelor materiale de probă din 21 ianuarie 2019 (f.d.-120-121, vol. IV),
- **copiile documentelor** (f.d.-5-64, vol. VII), recunoscute în această calitate prin ordonanța de anexare a mijloacelor materiale de probă din 14 martie 2019 (f.d.-69-70, vol. VII),

– **este necesar de păstrat la materialele cauzei.**

Potrivit **art. 227 alin.(1) Cod de procedură penală**, „*cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal*”, iar potrivit **alin.(2) același articol**, „*cheltuielile judiciare cuprind sumele:*

1) *plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali;*

2) *cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive;*

3) *care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;*

4) *cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei;*

5) *cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală”.*

Potrivit **alin.(3) articolul precitat**, „*cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate*”.

În conformitate cu prevederile **art. 229 alin.(1) Cod de procedură penală**, „*cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului*”, iar în conformitate cu prevederile **alin.(2) același articol**, „*instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în*

cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare”.

În conformitate cu prevederile **alin.(3) articolul nominalizat**, „*instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor”.*

Reieșind din aceleași considerente indicate supra – **lipsa probelor admisibile** și **imposibilitatea determinării vinovăției** inculpaților ***** și ***** , – instanța de judecată consideră necesar a trece în contul statului **cheltuielile judiciare**, în sumă totală de 3150 lei, suportate în legătură cu perfectarea Raportului de expertiză judiciară, nr. 297 din 19 decembrie 2018 (f.d.-95-111, vol. IV).

În baza celor expuse, conducându-se de **art. art. 332, 384-385, 389, 391-394, 396, 397 Cod de procedură penală**, instanța de judecată,-

a hotărât:

A înceta cauza penală de învinuire a lui ***** în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 29, 42 alin.(2), 191 alin.(5) și art. art. 42 alin.(2), 328 alin.(1) Cod penal și a ***** în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 29, 42 alin.(2), 191 alin.(5) și art. art. 42 alin.(4), 328 alin.(1) Cod penal în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

A lăsa fără examinare acțiunea civilă în procesul penal a *****și a-i explica dreptul de a se adresa în judecată pe calea procedurii civile.

A păstra la materialele cauzei mijloacele materiale de probă:

- un CD-R cu informații din baza de date contabile 1C a ÎS AP ***** (f.d.-3, vol. IV);
- copiile documentelor (f.d.-122-203, vol. IV);
- copiile documentelor (f.d.-5-64, vol. VII).

A trece în contul statului cheltuielile judiciare în sumă de 3150 (trei mii una sută cincizeci) lei.

Sentința cu drept de recurs în Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Președintele ședinței,
judecătorul:

Balan Gheorghe